

социалистик мусобақа-қуаратли куч

- КОММУНИСТИК МЕХНАТ БРИГАДАСИ — НАМУНА
- ДАҚИҚАЛАР МАЗМУНИ
- ВАЪДАБОЗЛАР
- МУРАББИЙЛАР МАКТАБИ

САРДОР

ЖАЛОЛ бутун ҳам ишдан эмас, олдинги кунларидек, ўйлайвериб чарчаб кетди. Сменанинг бор-йўғи ярами тугатган бўлса-да, лекин сурункасига бир сутна ишлаган кишидек қўли ишга бормайди. Ердан эгилиб олинаётган гиштлар алланечук оғирлашиб борар, кўтарилаётган девор эса текис чиқмасди. Унинг устига қўлидаги қаддоқлар ҳам худди бутун пайдо бўлгандек, ғашига тегади.

«Қўлдаги гиштин бир томонга, андагани иккинчи томонга улоқтириб вақтида этагини қоқиб қолмайми?» Бу фикр ҳам бир-икки ҳафтидан ўтди... Лекин ундай қилмади. Ҳаттоки босди. «Шу кунги сменани тугатгач, узил-кесил ҳал қиламан», деди-ю, истар-истамас ишлайверди.

Исамат ака эса пинагини бузмайди. Ешларга хос ғайрат билан ҳаракат қилиб, гишт тегади. Аслида уста бинокор Жалолнинг кўнглидан кечётган ҳар бир нарсани сезиб, ҳар бир ҳаракатини сездирайми кузатиб турарди.

...Смена тугади. Ҳамма бир-бир коржомани ечиб йўлга туша-бўлади.

Исамат ака ҳоли қолганини кўргач Жалол унинг олдида қолди.

— Исамат ака, бу иш менга тўғри келмас экан,— деди Жалол.

Узоқ жимлик чўкди. Сўнг Исамат ака йўлдан қўлга олдиди, уни қўлтиқлаб объектни шовилмай яна бир бор айланиб чиқди. Объектдан чиқрилгач Жалолга уйга кетмай ишорасини қилди. Жалол эн қўйсини Исамат ака билан аста-секин катта йўл томон оқимлади.

— Мана бутун ҳисоблаб кўрсан қўрилишга ишга келганимга ҳам йигирма беш йил бўлибди,— охира гап бошлади Исамат ака — Мен ҳам худди сенга ўхшаб ешгина йигитча эдим, ўшанда. Эндигина ҳарбий хизматдан қайтгандим. Қурувчи бўлман деб сира ўйламаганман ҳам. Ўшанда Охтанарон шахрининг номи Хонобод бўлиб, у бир кичик посёлка эди. Посёлканинг шимолий қисми тап-тақир чўл. Шу чўлда цемент заводи қурилиши деган хабар тарқалди.

Айтдимку авваллари қурувчи бўлишни сира орзу қилмаганман, деб. Шунинг учун бўлса керак ишга қизиқиб, киришиб кетишим осон бўлмади. Чунки бу ишнинг кишига ҳузур берувчи «мазмунини» топа олмадим. Энди эса... хув, анави болакайларни қара. Улар бизнинг бригада қўриб берган боғчада катта бўлишпти. Мана шу қадок қўллар кучидан бўвдб бўлган бинода яшашпти. Анави завод, нинотер, поликлиника, маган... Хуллас, шовилма, ариза ёзиб ишдан бўшаш қочмайди. Бироз бирга ишлайлик.

Шундан бери бир неча йил ўтди. Жалол эса ҳамон қўрилишда. Ўша-ўша ўзини ўзи мажбур қилиб, қўл учиди ишлайди эмас. 17 кишидан иборат бригаданинг кўзга кўринган қурувчилардан, Исамат йўлдошев эса уларга ҳам бригадир, ҳам мураббий.

— Коллективимиз йағирма йилдан бери «Коммунистик меҳнат бригадаси» деган шарафли номни оқлаб келаяпти,— дейди Исамат йўлдошев.— Бу вомга «Ўзбекшохастрол» трестининг 1-кўча механизациялашган колоннасида биринчи бўлиб бизнинг бригада эришти. Пудра асосида ҳам трестда биринчилар қатори ишлагани киришди. Шундан кейин бригадани руҳи сезила бошлади. Ҳар бир ишчи ўзига топирилган вазифани бажариш учун илтишчи билан бирга коллектив пировад натижаси юқори бўлишига ҳам ҳаракат қила бошлади. Ҳозир бригадани 1985 йилнинг сентябрий ойи ҳисобига ишлайпти. Игитларимизнинг бундай ютуқларини кўриб сенданаман. Лекин гап 1985 йил ҳисобига ишлаганимиздагина эмас. Уларнинг кўпчилиги ўзим тарбиялаган ишчилар. Назаримда кечатгина уларга илк бор бунёдкорлик касби ҳақида гапириб, иш ўргатаётгандим. Бугун эса улар вақти келганда мени ҳам «доғ»да қолдиришди: бир томондан девор гиштини яримгача кўтармасидан иккинчи томон тўла битиб қолди.

О. ХУШНАЗАРОВ.

БИР ПРОЦЕНТ ВА БИР МИНУТ

Ишчи сменага бир зумга кечиккан-лиги, тушлукдан хўлгина кечроқ қайтганлиги ёки бошқа сабабларга кўра дастхўнни белгиланганидан атиги бир минут кейинроқ ишга туширди, дейлик.

Бир минут. Бундай ўйлаб қараганда лаҳзадек гап. Бутун смена давомида ана шундай минутлар салкам 500 та. Бир кеча-кундузда 1440, йилда эса 525.600 минут бор. Унга эътибор бериб ўтиришнинг ҳолати бормикин?

Аммо, мана бу рақамларга бир эътибор беринг-а:

21 минг квадрат метр газлама, 46 минг сўмлик тикув буюмлари, 1400 жуфт пойабзал, 5,9 тонна қолбаса, 50 тонна қаймоғи олинмаган сут, 23 тонна шакар, 31 минг шартли банка консерва, 133 та соат, 4 минг сўмликдан кўпроқ идиш-товоқ, 17 та радиоприёмник, 16 та телевизор, 11 та холодильник, 12.700 сўмлик мебель ишлаб чиқарилади.

Бу рақамлар мағзини қақиб кўрган-дан сўнг бир мулоҳаза қилинг-а: ана шунча моддий бойлиқни яратиш ёки аксинча, уни қўлдан бой беришимиз ҳар биримизнинг иш минутининг қадрига ета билмаганимизга боғлиқ эмасми? Яна тақорлаб айтиш кераки — ҳар биримизнинг! Чунки баъзи бировлар бу мента тааллуқли эмас, Батанимиз беюён, бир кишининг ишчи бир минут кеч бошлагани билан ҳеч нарс бўлмайди, деб ўйлашлари ҳам мумкин.

Ўй! Соатлар, кунлар, ойлар ана шу минутлардан жамланганидек, мамлакатимизда яратилган юзлаб миллилард сўмлик моддий бойлик ҳам миллионлаб ишчилар, қолхўчи ва хизматчилар, экилларнинг биртақдир меҳнатлари самараси сифатида юзага келганди. Шунинг учун ҳам биз мамлакатимизда экономикасини ягона ҳалқ ҳўжялик комплекси деймиз.

Статистика ҳодимлари агар ҳар бир машина-механизм кўнгида бир минут бекор туриб қолса, йил давомида у олти соат ишламаслигини ҳисоблаб чиқди-лар. Ҳар бир ҳодим томонидан смена давомида иш вақтининг бир минутта йўқолиши эса 250 мингдан кўпроқ ишчининг бир кунлик иши йўқотилади, деган гап.

Бир иш кўнгида бунёдкорлик меҳнатининг салмоғи эса янада залворлидир. Масалан, фақат Тошкент областида бир кеча-кундузда 42 миллион килловат-соатдан кўпроқ электр энергияси ҳосил қилинади, 16 минг тоннага яқин кўмир қазиб олинади, 9 минг тоннадан кўпроқ минерал ўғитлар, 68 та трактор, 28 та пахта териш машинаси, 7 минг

МАМЛАКАТИМИЗДА БИР МИНУТ МОБАЙНИДА:

2,6 миллион килловат-соат электр энергияси ҳосил қилинади. Бу кўпми, озини? Ана шу миқдор 2500 оиланинг бутун бир йил давомида рўзгорда электр энергиясига бўлган эҳтиёжини учун етарлидир.

1166 тонна нефть (газ конденсати билан) қазиб олинади. Ана шу миқдордаги нефтдан олинган бензин 300 та машинаси бўлган автоҳўжаликнинг бир ой давомида ёнлганга эҳтиёжини татминлайди.

953 минг куб метр газ олинади. Шахсий уйига эга бўлган 250 оиланинг йил давомида табиий газга эҳтиёжини учун бу миқдордаги «зангори олов» етарлидир.

1366 тонна кўмир қазиб олинади. У юлганса 23 вагонга жой бўлади.

280 тонна пўлат қўйилади. Бу миқдордаги металл 10 мингтадан кўпроқ кир ювиш машинаси ишлаб чиқариш учун етиб ортади.

50,8 тонна минерал ўғит ишлаб чиқарилади. Бу ўғитдан 570 гектар ер янада унумдор бўлиши мумкин.

2,3 тоннага яқин қиммий тозалар тайёрланади. Улардан 14 минг квадрат метр синтетик газламалар ёки 228 та автокорхўшга ишлаб чиқарса бўлади.

236 тонна цемент ишлаб чиқарилади. Бу миқдордаги цемент панелли ёки блокли турар-жойларда 14 квартирани бунёд этиш учун етарлидир.

Бир минут қадрига етсак турмушимиз янада фаровон бўлиши кўнгидаги рақамлар исботлаб турпти. Бор-йўғи 60 секунд ичида мамлакатимизда:

КАСБИМ—ФАХРИМ

ҲўЖАКЕНТ махсус йўл қурилиш-ремонт бошқармасида фаолият кўрсатаётган мураббийлар Советининг ёшлар билан олиб бораётган ишлари диққатга сазовордир. Совет аъзоларининг асосий фаолияти туфайли кенг йўлларда коллективга келиб қўшилган йўлсозларнинг аксарият кўпчилиги турдош касбларни мукамал эгаллашди.

Бошқармада ўн бир йилдан бери самарали меҳнат қилиб келатган Абдулла Абдуқодировни ёшларнинг меҳрибон устози деб аташди. Абдулла ака слесарлик, электр пайвандчилик ҳунарларини мукамал эгаллаган. Бугунги кунда эса Ю. Иброҳимов, С. Ҳантов, О. Медалиев каби ёшлар ундан ҳунар ўрганиб, «Чимён» дам олиш зонаси, Чорвоқ ГЭСи

КЕЧАГИ ШОГИРД—БУГУН ҲАЙДОВЧИ

— МУРАББИЙЛАР ёшларга касб ўргатиш билан бирга уларда ўз касбларига муҳаббат, ундан фахрлангиш ҳисларини уйғотадилар,— дейди Бўстонлиқ районидagi 125-автокорхона мураббийлар Советининг раиси П. Немченнов.— Бу ўринда Қ. Буватоев, В. Эҳлер, Н. Норметов, Ф. Тўлағанов каби мураббий ҳайдовчиларнинг хизматларини алоҳида таъкидлаш жоиздир. Уларнинг актив фаолиятлари туфайли ёқилги-мойлаш материаллари кўплаб тежалланип, автомашиналар, аккумуляторлардан фойдаланиш муддатлари узайтирилмоқда.

Автокорхонада 40 кишидан иборат мураббийлар Совети ишлаб турибди. Совет ишини ахшиллаш перспективаси аналари ишлаб чиқилган.

М. СУЛТОНОВ.

ВАЪДА БИЛАН БИНО БИТМАЙДИ

ҚУРИЛАЁТГАН бино битмади. Муддат эса тугади. Уни фойдаланишга топшириш керак!

Акс ҳолда социалистик мажбуриятнинг битта муҳим банди бажарилмай қолади. Энг асосийси — план 100 процент урдаланиши. Оқибатда нима бўлиши ўзинингта маълум. План бўлмаган, иш ҳақи ҳам кам чиқди, муқофот олинмади. Наҳотки, бир амаллаб, ўрдаланишнинг оқибати бўлмас!

Дунёда қилиб бўлмайдиган иш борми? Истаб ва бироз... урдаланиш бўлса бас. Ҳа, айнаш шундай. Фикримизнинг далили учун бир инсон келтирелиз.

—Ўзбекистон ССР Қурилиш вазирлигининг 6-трести закатлари Янгийўл районидagi ҲўЖАКЕНТ кўч олинган жамияти маркази правление-сига қарашли кардио-неврология санаторийсини кенгайтириш ишларини бошлаганларига ача бўлди. Барча қурилиш-монитор ишлари шартномада қайд этилганди. 1983 йилда тугатиш керак эди. Лекин, объект битмади. Плани эса «бажарилди»га айлантириш зарур эди.

Ана шу ўринда 6-трест бошқарувчиси Леонид Романович Безазев эр топқирлик кўрсатди. 1983 йилнинг 2 октябрида трест бошқарувчиси қафолат хатига имзо чекиб, узоғи билан 10 октябргача камчиликларни бартараф этишга ваъда берди. Шундай нуфузли одамнинг ваъдасига ким ҳам ишонмайди дейсиз. Арзанаган бирор ҳафта ичида камчиликлар бартараф этилар экан, деб

объект давлат комиссияси томонидан фойдаланишга қабул қилиб олинди. Бино шу тариқа «битиб», планининг 100 процент бўлиши таъминланди. Лекин...

1984 йил ҳам бошланди. Ваъда эса ваъдалигича қолмади. Турар-жой, даволан корхўслари, ошқонлар дераза ромларининг қўиш тўсиқлари ўрнатилмади. Ўйлашлар тартибга келтирилмади... Айтаверса тугамайди.

Шу килнинг 27 январь кунини ўтказилган текширувдан сўнг бажарилмаган иш «бажарил

КЕЧАГИ ШОГИРД—БУГУН ҲАЙДОВЧИ

— МУРАББИЙЛАР ёшларга касб ўргатиш билан бирга уларда ўз касбларига муҳаббат, ундан фахрлангиш ҳисларини уйғотадилар,— дейди Бўстонлиқ районидagi 125-автокорхона мураббийлар Советининг раиси П. Немченнов.— Бу ўринда Қ. Буватоев, В. Эҳлер, Н. Норметов, Ф. Тўлағанов каби мураббий ҳайдовчиларнинг хизматларини алоҳида таъкидлаш жоиздир. Уларнинг актив фаолиятлари туфайли ёқилги-мойлаш материаллари кўплаб тежалланип, автомашиналар, аккумуляторлардан фойдаланиш муддатлари узайтирилмоқда.

Автокорхонада 40 кишидан иборат мураббийлар Совети ишлаб турибди. Совет ишини ахшиллаш перспективаси аналари ишлаб чиқилган.

М. СУЛТОНОВ.

Э. ЭРНАЗАРОВ.

ЯКУН ВА ТАҲЛИЛ

уддалашмади. 29 санаот корхонаси коллективни бу муҳим кўрсаткич бўйича планда назарда тутилган даражага эриша олмадилар.

Ўйлаб бирлашмалар ва корхоналар коллективлари ишлаб чиқариш ҳажми, меҳнат унумдорлигини ошириш, меҳнат унумдорлигини камайтиришда орқада қолдилар. Оққўрғон, Охангарон, Бўқа, Калинин районларида меҳнат унумдорлигини ошириш бў

1983 ЙИЛ: ЮТУҚЛАР, МУАММОЛАР

рини ишлаб чиқариш бўйича планлар ва социалистик мажбуриятлар ортиги билан бажарилди. Айниқса, энергетикларимиз аниқ натижаларга эришдилар. Улар пландагидан ташқари уларча миллион килловат-соат электр энергияси ҳосил қилдилар. Шахтёрларимиз ҳам бараварида ишладилар. Улар йил давомида топирилган ташқари 144 минг тонна қора олтинни истеъмолчиларга юбордилар. Пландагига қўшилган 50 та трактор, шунча пахта териш машинаси, 14,7 миллион сўмлик кўнгиликчи буюмлар, 1,8 миллион сўмлик мебель ишлаб чиқарилди.

Аксарият кўпчилик шахар-дар ва районлар санаотчилари маҳсулот таннаҳарини камайтириш, сифатини ошириш, кенг истеъмол товарлари ишлаб чиқариш, жамғарма олиш планларини тўла ва ошириб бажардилар.

Лекин ҳўжялик йили ҳақида статистик маълумотлар «индустрия» ҳодимлари ишда шундай ютуқлар қатори аниқгина камчиликлар ҳам бўлиганди далолат бериб турибди. Ҳўмладан,

Коммунистик ва Чиноз районлари санаотчилари маҳсулот реализация қилиш йилидаги бажарилишнинг урдаланиш чикмадилар. Биргина Чиноз райони 427 минг сўмлик кам маҳсулот етказиб берди. Коммунистик районда эса бу қолқоқли натижасида 255 минг сўмлик маҳсулот кам тайёрланди. Умуман олганда бўйича туртута санаот корхонаси реализация бўйича топирилган урдаланиш чикмади. Бунинг оқибатида юзларча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилмай қолди.

Айниқса, норматив соф маҳсулот кўрсаткичи бўйича ишлаган кўпгина корхоналар зиммаларидаги вазифани

йича топириқ бажарилмади. Умуман олганда бўйича туртута санаот корхонаси реализация бўйича топирилган урдаланиш чикмади. Бунинг оқибатида юзларча минг сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарилмай қолди.

Айниқса, норматив соф маҳсулот кўрсаткичи бўйича ишлаган кўпгина корхоналар зиммаларидаги вазифани

